

UUTISET

Kunnissa ei uskota vuodetun kuntakartan toteutumiseen

Kuntaliitosta arvioidaan, ettei kunta-hahmotelma toteudu ilman pakkoa. Hallituksen kuntatyöryhmä kiistää Suomen Kuvalehdelle vuodetun kunta-karttaluonnoksen.

Suomen Kuvalehden perjantaina julkaiseman kuntakartan mukaan Suomen kuntien lukumäärä putoaisi parin vuoden aikana 336 kunnasta noin 70 kuntaan.

Vuodetun kuntakartan perusteella satojen kuntien pitäisi liittyä yhteen.

Aikataulu on kireä. Hallituksen tavoitteena on päättää ensi kesään mennessä kuntauudistuksen keskeisistä suuntaviivoista.

Syksyyn mennessä valmistuu kuntauudistusta koskeva rakennelaki.

Hallituksen kuntaministeri **Henna Virkkunen** (kok.) ei toistaiseksi ole vielä esitellyt keinoja, joilla kuntia patistellaan keskenään yhteistyöhön.

Keskittäminen huolehtaa maaseutukunta

Maaseutukunnissa julkisuuteen tulleen karttahaarjoitukseen suhtaudutaan epäuskoisesti.

”En usko, että esitys tulee toteutumaan. Hämminkiä ja sekaannusta kyllä saadaan aikaan”, pohjoispohjanmaalaisen Sievin kunnanjohtaja **Markku Koski** arvelee.

Vuodetussa esityksessä Sievi liitettäisiin yhteen Nivalan, Ylivieskan, Haapaveden, Yli- ja Alavieskan sekä Kalajoen kanssa.

Kosken mukaan Sievissä ollaan valmiita yhteistyöhön, mutta oman kunnan itsenäisyydestä halutaan pitää kiinni.

Varsinaissuomalainen Savon kunta on esityksessä liitetty osaksi Turun kaupunkia yhdessä kymmenen muun Turun seudun kunnan kanssa.

”Kyllä nämä suunnitelmallat aika massiivisilta vaikuttavat. En usko, että näin suuren muutoksen toteuttamiseen löytyy keneltäkään halua”, kunnanjohtaja **Seppo Allén** pohtii.

Allénin mukaan reilun 3 000 asukkaan Sauvolla ei ole haluja osaksi suur-Turkua. Pienen

kunnan etuina ovat kevyt organisaatio ja lähellä kuntalaisia oleva päätöksenteko.

”Kyllä tällainen resurssien ja päätösvallan keskittäminen suurkaupunkeihin on maaseudun kannalta aika hurja visio, eikä kovin onnelliselta vaikuta.”

Turussa kannatusta pakkoliitoksille

Turussa esitykseen sen sijaan suhtaudutaan myönteisesti.

”Tämä on ihan hyvä alku ja lähtökohta keskustelulle”, Turun kaupunginvaltuuston puheenjohtaja **Seppo Lehtinen** (sd.) sanoo.

Lehtisen mukaan on kuitenkin selvää, että ilman pakkoliitoksia uudistus ei alueella etene.

”Ilman muuta tarvitaan pakkoliitoksia. Tässä on kohta kuusi vuotta tehty Paras-hanketta, eikä Turun seudulla ole päästy yhtään eteenpäin. Kuntien välisistä kiistoista on vain tullut henkilökohtaisia.”

Myöskään Tampereen seudun kehyskunnat eivät hallituksen suunnitelmia sulata.

”Aika hölmöltä kuulostaa”, Lempäälän kunnanhallituksen puheenjohtaja **Päivi Söderström** (kok.) luonnehtii esitystä kymmenen kunnan suur-Tamperesta.

”Ihmetyttää mikä tämän kaiken takana oikein on. Tampereen seudulla on kuntien välillä hyvin toimivaa yhteistyötä. Niin kauan kun keskittämisen hyödyistä ei tuoda selkeitä faktoja esiin, ei liitoshaluja löydy mistään.”

”Ei toteudu ilman pakkoa”

Kuntaliiton varatoimitusjohtaja **Timo Kietäväinen** arvioi, että kuntauudistuksen poliittinen uskottavuus alkaa horjua kuntakartan ja kuntapäätäjien keskuudessa.

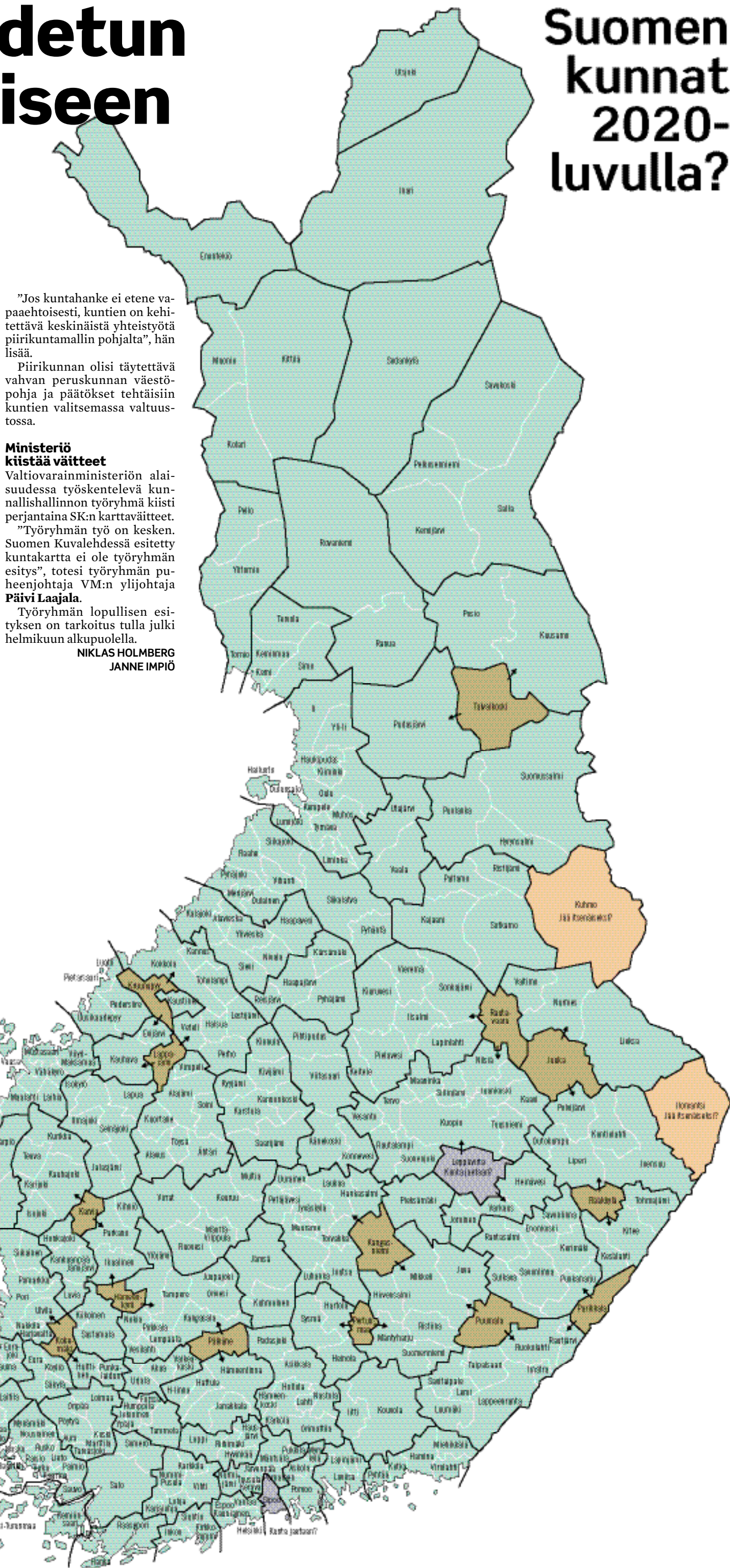
”Kuntien näkökulmasta arvioiden kuntahankkeeseen on vaikea sitouttaa keskeisiä toimijoita”, sanoo Kietäväinen.

Vapaaehtoiselta pohjalta hallituksen kuntauudistus ei näytä toteutuvan.

”En usko, että tuollainen malli voi toteutua toivotussa ajassa ilman pakkoa”, hän kommentoi.

Kuntaliitto vastustaa pakolla tehtäviä kuntaliitoksia. Kietäväisen mielestä nyt pitäisi tehdä nopeasti päätöksiä siitä, miten kuntauudistusta viedään eteenpäin.

Kuntaliitto on tarjonnut keinoiksi vapaaehtoisia kuntaliitoksia. Vahva ja elinvoimainen peruskunta on hyvä tavoite, Kietäväinen viittoittaa.

Suomen kunnat 2020-luvulla?

KOMMENTTI

Alkusoitto suureen oopperaa

Vuoto. Se on hyvä tapa saada sähköä keskustelu reippaaseen vauhtiin.

Kuntaministeri **Henna Virkkunen** (kok.) lupaili pitkien syksy uutta kuntakarttaa, jossa kuntia on paljon vähemmän kuin nyt ja jossa ”joka kunta kokee yhdistymisen”.

Nyt tiedämme, että valtiotouvarainministeriön kaavailuissa on supistaa nykyiset 336 kuntaa noin 70:een. Se ei onnistu ilman pakkoa. Vastarintaa tulee kaikista tuuteista, myös kokoomuksesta. Kauanko Virkkusen ja kokoomuksen kantti kestää?

Presidenttiehdokas **Sauli Niinistö** torjuikin jo ennalta – ehkäpä äänestäjiään ajatellen – pakkoliitokset MT:n haastattelussa marraskuussa. SDP:n **Paavo Lipponen** moitti, ettei presidentin tulisi vetää mattoa hallituksen eikä etenään oman puolueensa alta.

Uusi kuntakartta oli määrä julkistaa joulukuun viimeisenä päivänä, mutta julkistus lykättiin kuukaudella, yli vaalien. Näin koetettiin kenties taata vaalirauha Niinistölle, mutta enää se ei onnistu: joku vuoti lopultakin kättä pidemmän vaaliteeman tähän asti niin löperöihin vaalipaneeleihin.

Kenellä on kiinnostusta nostaa asia tapetille ennen vaaleja? Kaikilla paitsi Niinistön kannattajilla. Keskustalle ja myös demareille uusi kuntakartta on keltakimpale, jolla kokoomuksen (Niinistön) kannatusta nyt nakerretaan. Parempaa lyömäasetta on vaikeaa kuvitella.

Paavo Väyrysen kestopeteman vaalikiertueella on ollut keskittämisen vastustaminen. Myös Virkkusen ministeriökollega **Jutta Urpilainen** (sd.) irtisanoutui joulukuussa pakkoliitoksista. ”Hallituksen kuntauudistus ei perustu pakkoon.”

Toinen kierros siis hämmöt-

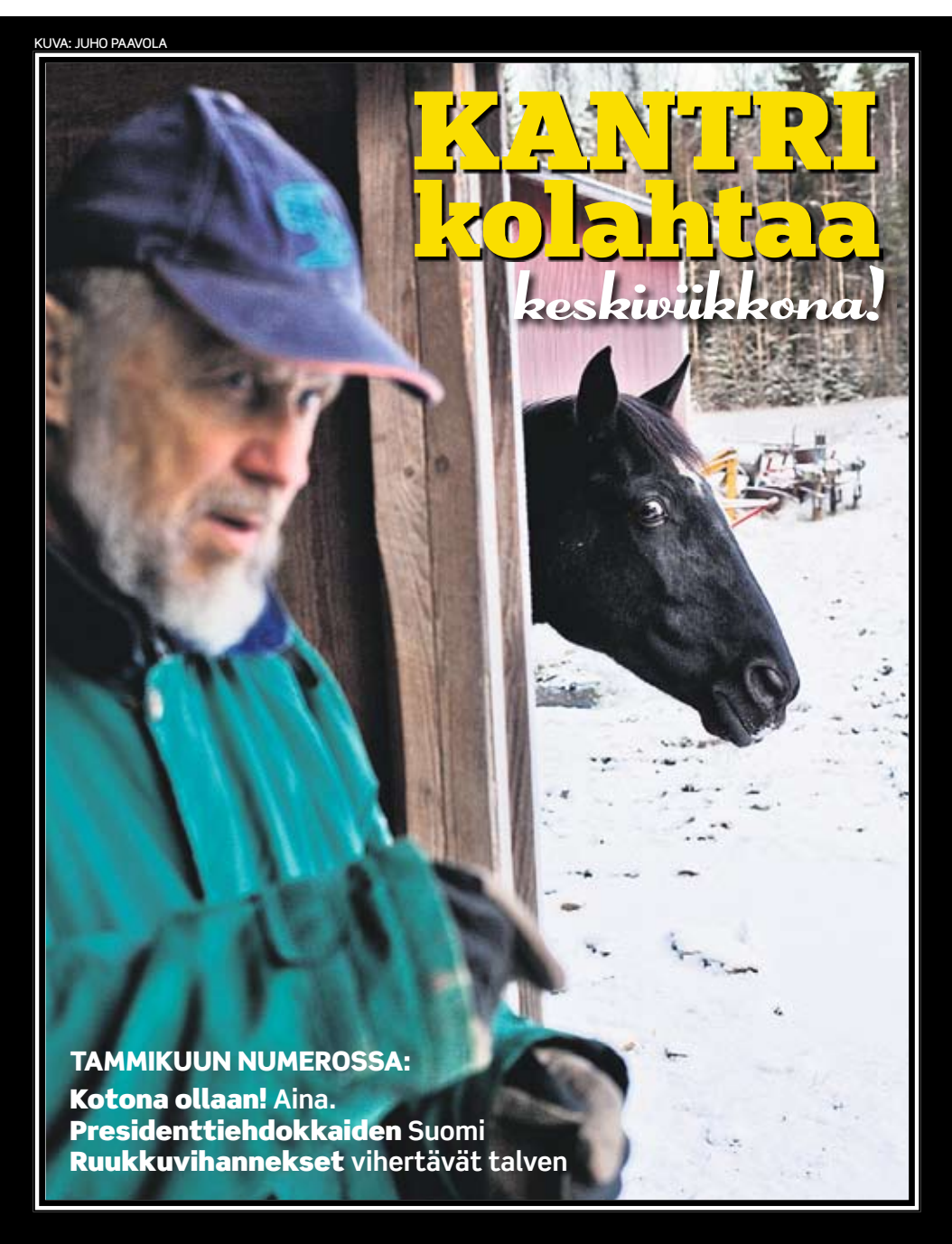
tää entistä varmemmin, mutta keille?

Kuntavaalien luulisi nyt kiinnostavan

Kokonaan toinen – ja tärkeämpi – asia on se, mitä kunnissa todella tapahtuu. Tuoreen kyselyn mukaan ihmisiä ei kiinnosta asettuminen ehdolle lokakuun kunnallisvaaleissa.

Pakkoliitosten edessä ihmisten usko omaan päättävaltaansa eli demokratiaan voi murentua, mutta toisaalta nyt tulee entistä tärkeämmäksi, keitä kuntapäätäjiksi valitaan. Ja ennen kaikkea mistä: suurkunnan syntyessä sivukyllien ääni vaimenee, jolle sieltä saada väkeä valtuustoihin. Tämä pelko on jo totta esimerkiksi Saloon liittyneissä piku kunnissa, joissa taistellaan paikallispalveluiden puolesta.

Valtiovarainministeriön kartta onkin alkusoitto suureen oopperaan: siitä saattaa seu-

Keskusta pillastui karttahaarjoituksesta

Keskustan puheenjohtaja **Mari Kiviniemi** vaati perjantaina hallitusta kaatamaan kuntauudistuksen. Hän haukkui hankkeen ”järjettömäksi” ja luonnehtii sitä ”likaiseksi valtopolitiikaksi”.

Kiviniemi arvioi, että esitetyn kuntakartan toteuttaminen ei onnistu ilman pakkoliitoksia. ”Hallitus on siis tietoisesti johtanut suomalaisia harhaan”, hän väittää.

Keskusta ei aio ”missään oloissa hyväksyä hallituksen suunnitelmaa”.

”Se ei perustu tutkittuun tietoon ja sitä vastustavat niin asiantuntijat, kuntalaiset kuin

kuntien päättäjät. Keskusta on samassa rintamassa heidän kanssaan tätä järjettömyyttä vastaan”, linjasi Kiviniemi.

Entisen kuntaministerin kansanedustaja **Tapani Töllin** (kesk.) mielestä uudistus on ajanut kiville.

”Uudistustyö kunnissa on pysähtynyt ja hallituksen piirisäkin jatkotyö riippuu tulevista kuntarajoista”, hän totesi.

SDP ei hyväksy sanelua

Kuntauudistuksen seurantar ryhmän puheenjohtaja kansanedustaja **Maarit Feldt-Ranta** (sd.) sanoo, että sosialidemo-

kraatit eivät kannata pakkoliitoksia.

Kuntien perusterveydenhuollon rapautumisen ja terveyserojen kasvun pysäyttäminen ei ratkea karttahaarjoituksilla tai pakkoliitoksilla”, huomauttaa Feldt-Ranta.

SDP:n mukaan rakenneuudistus on toteutettava yhteistyössä kuntapäätäjien kanssa.

”Kuntarajoja ei voi sanalla ylhäältäpäin, sillä pakko ja sanelu eivät koskaan johda parhaisiin lopputuloksiin”, hän sanoo.

Valtiovarainministeri **Jutta Urpilaisen** (sd.) mielestä kuntien tehtäviä voisi vähentää. Hän kertoi Keski-suomalaisel-

le, että kuntatyöryhmä voisi miettiä, ovatko kaikki tehtävät välttämättömiä ja voisiko osan siirtää valtiolle tai kolmannelle sektorille.

Aluetutkijoilta kritiikkiä

Aluetutkijoiden mielestä uudistus vaikeuttaa maakuntien reunoilla olevien kuntien asemaa. Karttoja on piirretty samalla tavalla koko maassa, vaikka ongelmat ovat erilaiset lähellä kaupunkia kuin kauempana, pohtii aluetutkija **Timo Aro** Helsingin Sanomissa.

Aluekehityksen professori **Sami Moisio** Oulun yliopistosta

puolestaan arvioi, että ehdotettu uudistus pahentaisi syrjäseutujen ongelmia.

Kuntaliitto korostaa, että uudistus on tehtävä kuntien itsehallintoa kunnioittaen. Kuntien kuulemiselle on varattava riittävästi aikaa.

Kuntaliiton toimitusjohtajan **Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma** mukaan sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelurakenne ei voi sanalla uudistuksen ehtoja.

Liiton asiantuntijat eivät osallistuneet viimeisiin kokouksiin, joissa karttoja piirrettiin kuntakohtaisesti.

JANNE IMPIO
AIMO VAINIO